JALGRATTA KASUTUSJUHEND

*** Ohutu sõidu reeglid * Tehniline kontroll ja hooldus * Pidurid * Käiguvahetuse põhitõed**
*** Käiguvahetajate korrashoid - Esimene käiguvahetaja - Tagumine käiguvahetaja**
*** Kummid * Põhilised vead ja nende kõrvaldamine**

OHUTU SÕIDU REEGLID

- Täida liikluseeskirju! Sõidusuuna muutmisel kasuta vastavaid märguandeid!
- Kanna kiivrit! Soovitav on ka erksavärviline riietus ja spetsiaalprillid. Ära kanna riideid, mis võivad sattuda kodaratesse, keti ja hammasratta vahele või muul viisil ohustada sõitu.
- Enne iga sõitu veendu , et pidurid ja muud komponendid on töökorras.
- Ära pidurda kunagi ainult esimese piduriga (vasakpoolse eebliga)!
- Veendu, et su rattal on helkurid (vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane helkur ja tagumine helkur) ja signaalkell. Pimedal ajal või halva nähtavuse korral kasuta tulesid (ees valge ja taga punane tuli).
- Veendu, et sadulaposti max-märk ei ulatuks raamitorust välja.
- Ärge sõitke kahekesi ühele mõeldud jalgrattal! Ära haagi ratast teise sõiduki taha!
- Jälgi eriti liiklust alustavaid ja pööret sooritavaid autosid, samuti peatunud autode avanevaid uksi.

RATTA ÜLDINE TEHNILINE KONTROLL

Et ratas kaua vastu peaks, tuleb seda järjekindlalt hooldada. Esimesse hooldusse on ratas soovitav viia pärast **300km** läbimist.

- Puhasta ja õlita ketti ja käiguvahetajaid regulaarselt ja spetsiaalse õliga. Oluline on kontrollida ka teiste liikuvate osade korrasolekut (piduriklotsid, kummid).
- Jälgi, et ei oleks laagrite loksu esi-, taga- ja keskjooksus ning kaelakausis.
- Kontrolli, et vändad, pedaalid ja ketilülid oleksid korralikult kinnitatud.
- Kontrolli käikude ja pidurite tööd. Pidurieeblid peavad liikuma kergelt, piduri sulgudes peab jääma eebli ja juhtraua vahele vähemalt 2,5cm.
- Puhasta trossid ja veljed liigsest porist, kontrolli trosside seisukorda ja kinnituspolte.
- Pumpa kummidesse soovitatav rõhk, mis on kummil kirjas.
- Käigud ei tohi hüpata ühelt teisele ilma vahetamata ega kõriseda.
- Rattapesuks on soovitav kasutada spetsiaalvahendeid (saadaval rattapoodides). Sobib ka seebivesi. Loputada tuleks normaalse survega veega.
- Kui rattal on amort, siis tuleb seda tootja poolt ette näidatud sõidutundide järel hooldada – lahti võtta, puhastada, määrida. **See töö tuleks kindlasti lasta teha spetsialistil.**
- Küsimuste või probleemide tekkides pöördu alati spetsialisti poole ja lase tal teha vajalikud tööd. Avastades ja likvideerides probleemi juba eos saab vältida rattadetailide kiiret kulumist ja liigset rahakulu.

PIDURID

Levinuim on V-pidur. Ratastel võib olla ka A-pidur, ketas-, õli-, rummusisene või jalgpidur.

- V- ja A-piduri korral jälgi, et piduriklotsi pind toetuks pidurdamisel täielikult veljele j aklotsi serv jääks ca 1mm kaugusele velje äärest. Piduriklotsi sõidusuunapoolne ots peab vabas asendis olema veljele ca 1-2mm võrra lähemal kui tagumine ots.

KÄIGUVAHETUSE PÕHITÕED

- Rattal võib olla 1 kuni 27 käiku. Käikude arv sõltub esimeste ja tagumiste hammasrataste hulgast. Kui rattal on ees 3 ja taga 9 hammasratast, siis kokku on 3x9=27käiku.
- Käigud vahetuvad kui suunad keti erinevatele hammasratastele.
- Käiguvahetaja paremal käel kontrollib tagumist käiguvahetajat, vasakul käel aga esimest käiguvahetajat.
- Kiireim käigukombinatsioon on ees suurim ja taga väikseim hammasratas.
- Jõuliseim käigukombinatsioon on ees väikseim ja taga suurim.
- Hoidu kombinatsioonist, kus kett oleks "risti" – eest ja tagant suurima või eest ja tagant väikseima peal.
- Käikude vahetamiseks peab (v.a. rummusiseste käiguvahetajate puhul) kergelt pedaale väntama. Ära vänta täie jõuga – käigud ei pruugi vahetuda, kuna kett on pinges – siis võib kett kergelt maha tulla.
- Vaheta sobiv käik enne tõusu algust (eriti lihtsamate komponentidega ratta puhul).
- Mittefikseeruvate käiguvahetajate puhul sea käiguvahetaja sellisesse asendisse, et ta ei kõrise vastu ketti.

TAGAKÄIGUVAHETAJA REGULEERIMINE

***** Erialase ettevalmistuse puudumisel soovitame tingimata kasutada spetsialistide abi**

- Kui kett tuleb maha vända poole – keera ülemist reguleerimiskruvi päripäeva ca ½ pööret.
- Kui kett tuleb maha ratta raami poole – keera alumist reg kruvi päripäeva ca 1/8 pööret.
- Kui on raske vahetada ketti keskmiselt suurele hammasrattale – keera ülemist reg kruvi vastupäeva ca 1/8 pööret.
- Kui on raske vahetada ketti keskmiselt väiksele hammasrattale – keera alumist reg kruvi vastupäeva ca ½ pööret.
- Kui suurimal hammasrattal olev kett kõriseb käiguvahetaja välimise serva vastu – keera ülemist reg kruvi vastupäeva ca 1/8 pööret.
- Kui suurimalt hammasrattalt alla vahetades läheb kett üle keskmise kohe väiksemale – keera trossi ja käiguvahetaja ühenduskohas olevat regulaatorit vastupäeva 1-2 ringi.
- Kui käiguvahetamine tagant suurimale hammasrattale tingib ees keskmisel hammasrattal oleva keti kõrisemise käiguvahetaja sisemise serva vastu – keera trossi ja käiguvahetaja ühenduskohas olevat plastmassist regulaatorit päripäeva 1-2 ringi.

ESIKÄIGUVAHETAJA REGULEERIMINE

***** Erialase ettevalmistuse puudumisel soovitame tingimata kasutada spetsialistide abi**

- Kui kett tuleb maha vända poole – keera ülemist reg kruvi päripäeva ca ½ pööret.
- Kui kett tuleb maha ratta raami poole – keera alumist reg kruvi päripäeva ca 1/8 pööret.
- Kui on raske vahetada ketti keskmiselt suurele hammasrattale – keera ülemist reg kruvi vastupäeva ca 1/8 pööret.
- Kui on raske vahetada ketti keskmiselt väiksele hammasrattale –keera alumist reg kruvi vastupäeva ca ½ pööret.
- Kui suurimal hammasrattal olev kett kõriseb käiguvahetaja välimise serva vastu – keera ülemist reg kruvi vastupäeva ca 1/8 pööret.
- Kui suurimalt hammasrattalt alla vahetades läheb kett üle keskmise kohe väiksemale – keera trossi ja käiguvahetaja ühenduskohas olevat regulaatorit vastupäeva 1-2 ringi.
- Kui käiguvahetamine tagant suurimale hammasrattale tingib ees keskmisel hammasrattal oleva keti kõrisemise käiguvahetaja sisemise serva vastu – keera trossi ja käiguvahetaja ühenduskohas olevat plastmassist regulaatorit päripäeva 1-2 ringi .

KUMMID

- Kummirõhk peab olema tootja poolt antud vahemikus (tavaliselt 40-80 lbs, vaata kummilt).
- Siledal maanteel ja raskema sõitja puhul on soovitatav kõrgem rõhk, metsas ning ebatasasel teel amortiseerub paremini pehmem kumm.
- Enamusel ratastel on väliskummi sees sisekumm. Maanteeratastel ja osadel maastikuratastel kasutatakse ka ilma sisekummita kumme. Rahuliku sõidustiili puhul võib purunenud sisekummi lappida, sportlikuma ja agressiivsema stiili puhul on soovitav sisekummi asendamine.

PÕHIVIGADE KÕRVALDAMINE

VIGA	*PÕHJUS*	*LAHENDUS*
Esikahvel loksub →	Kahvlikinnitus on fikseerimata →	Pinguta ja kinnita
Kett tuleb maha →	Käiguvahetaja paigast ära →	Reguleeri käiguvahetajat
	Esihammasratas on kõver	Õgvenda või asenda esihammasratas
Laagrid krigisevad →	Keskjooks, pedaalid, rummud → vajavad määrimist	Võta lahti, puhasta, määri
Laagrites on lõtk →	Keskjooks, pedaalid, rummud →	Pinguta ja kinnita
Juhtraud loksub, pöörleb →	Juhtraua kinnitus on lahti →	Pinguta kõik poldid ja mutrid
Sadulapost pöörleb →	Kinnitus on lõtv →	Pinguta kinnitust
või libiseb	toru liiga peenike	Kontrolli toru läbimõõtu
Esikäiguvahetaja →	Keskjooks on lõtv, →	Pinguta
ragiseb	Keskjooks reguleerimata	Reguleeri keskjooksu
	Hammasratas kõver	Õgvenda või asenda

GARANTII

Garantii annab õiguse tootjast või materjalidest tuleneva rikke või vigase komponendi tasuta parandamisele või asendamisele kui on täidetud järgmised tingimused:

- Garantii kehtib ainult omanikule kelle nimi on märgitud garantiitalongile
- Koos garantiinõudmistega esitatakse garantiitalong ja isikut tõendav dokument.
- Garantii piirdub defektse osa parandamise või asendamisega. Firma ei vastuta muude võimalike kahjude eest

Garantiinõude rahuldamise otsustab ratta müünud kauplus 15 tööpäeva jooksul nõude esitamisest.
Tarbijal on ka muud seadusest tulenevad õigused.

NB ! Normaalsest kulumisest (kummid, pidurid, piduriklotsid, kett, hammasrattad, trossid, laagrid), hüppamisest, kukkumisest, hooletusest, tehniliselt mittekorras ratta kasutamisest; ise või müüja poolt volitamata isiku tehtud hooldusest, remondist, survepesuriga pesemisest ja mittestandardsete osade paigaldamisest tekkinu EI KUULU garantii alla.

PUHASTAMATA JALGRATTAID EI HOOLDATA!

Maaletooja : Balti Autoosad As , Põrguvälja tee 4F Rae vald +372 6200 600